

Slutstatus

Sundhedsaftalen 2019-2023

Region Midtjylland, de 19 midtjyske kommuner og PLO-Midtjylland

Introduktion af slutstatus

Det fremgår af bekendtgørelsen ”Vejledning om sundhedskoordinationsudvalg og sundhedsaftaler”, at der skal udarbejdes en midtvejsstatus og en slutstatus for Sundhedsaftalen 2019-2023. Slutstatus skal indeholde en opfølgning på de igangsatte indsatser og en status på opfyldelse af de fastlagte målsætninger, herunder midtvejsstatus. Både midtvejsstatus og slutstatus skal anvendes som grundlag for udarbejdelse af næste generation af sundhedsaftaler.

I den gældende midtjyske sundhedsaftale (2019-2023) er tre overordnede indsatsområder med tilhørende fælles forpligtende målsætninger prioriteret i det tværsektorielle samarbejde mellem kommunerne, regionen og almen praksis. I det følgende gives et overblik over hvilke initiativer, der er igangsat for at indfri de fælles politiske målsætninger.

Prioriterede indsatsområder:

- Fælles investering i forebyggelse
- Sammen om ældre borgere
- Den nære psykiatri

Status på udvalgte indikatorer i Sundhedsaftalen for 2019-2023 findes vedlagt som bilag.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer - Fælles investering i forebyggelse

Samarbejdsaftale om rygestop

Hvad: Hospitalerne henviser systematisk patienter, der er motiveret til kommunalt rygestopkursus.

Betydning for borgerne: Borgerne tilbydes et rygestopkursus på et tidspunkt, hvor der er større sandsynlighed for, at de er modtagelige for, at emnet bringes på banen. Samtidig understøttes nem adgang til lokal, professionel hjælp.

Status: Samarbejdsaftalen er implementeret i hele regionen i 2019. Der er senest fulgt op på samarbejdsaftalen foråret 2021. Efter sidste manuelle datatræk blev der i Sundhedsaftalesekretariatet truffet beslutning om at arbejde på en elektronisk dataopfølgning frem for en manuel. Derfor ligger vi ikke inde med systematisk indsamlede data for 2021. Der er i januar 2023 implementeret en løsning i Midt-EPJ, som gør det muligt for hospitalerne via BI-portalen at følge antal henvisninger til kommunale sundhedsfremme- og forebyggelsestilbud, herunder henvisninger til kommunale rygestoptilbud. Vi ved ikke om løsningen/den nye registreringspraksis er implementeret fuldt ud på hospitalerne, og derfor kan det være relevant at følge op på kvaliteten af data, hvis vi vil følge op fra centralt hold.

Hensigtserklæring om øget fokus på rygestop i almen praksis

Hvad: Hensigtserklæring om at almen praksis henviser borgere til kommunalt rygestopkursus. I forlængelse af samarbejdsaftalen om rygestop har region, kommuner og almen praksis underskrevet en hensigtserklæring om øget fokus på rygestop i almen praksis.

Betydning for borgerne: Borgerne tilbydes et rygestopkursus på et tidspunkt, hvor der er større sandsynlighed for, at de er modtagelige for, at emnet bringes på banen. Samtidig understøttes nem adgang til lokal, professionel hjælp.

Status: Ultimo 2021 er igangsat en kampagne målrettet almen praksis for at højne antallet af henvisninger. Der er senest fulgt op på samarbejdsaftalen i foråret 2021. Der foreligger derfor ikke data på, om kampagnen ultimo 2021 har haft en effekt.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer - Fælles investering i forebyggelse

Partnerskab om tobaksfrie ungdomsuddannelser

Hvad: I Midtjylland er der etableret et frivilligt partnerskab om tobaksfrie ungdomsuddannelser mellem Region Midtjylland, de midtjyske kommuner, ungdomsuddannelser, forberedende grunduddannelser (FGU'erne) og Kræftens Bekæmpelse. Partnerskabet samler ressourcerne i forhold til at understøtte implementeringen af tobaksfri skoletid, og bygger på en fælles vision om, at ingen unge i Region Midtjylland skal være afhængige af tobak. Derfor samler partnerskabet de forskellige aktører om at skabe fælles fokus på tobaksfri uddannelsesmiljøer og bygge ovenpå igangværende indsatser på tobaksforebyggelsesområdet.

Betydning for borgerne: For borgerne betyder partnerskabet, at der sættes fokus på succesfuld implementering af tobaksfri skoletid på ungdomsuddannelser og lignende i Midtjylland. Herigennem er håbet, at unge mennesker ikke præsenteres for tobak i deres skoletid, således at deres risiko for at blive afhængige af tobak mindskes.

Status: Partnerskabet er etableret i 2021 med indfasningen af lovkravet om røgfri skoletid for ungdomsuddannelser. Der er løbende optag af nye medlemmer i partnerskabet. Primo 2023 er lidt over halvdelen af ungdomsuddannelserne i Region Midtjylland tiltrådt partnerskabsaftalen. Målsætningen er 75%. Partnerskabet afrundes i løbet af 1. halvår af 2023, da der ikke længere opleves efterspørgsel på tilbuddet fra ungdomsuddannelserne.

Intentionspapir om fælles indsats vedr. overvægt

Hvad: Intentionspapiret fastsætter en fælles politisk retning for overvægt i Midtjylland mellem kommunerne, regionen og almen praksis. Børn og unge er valgt som fælles fokus, da de udgør en særlig målgruppe i forebyggelsen af udviklingen i overvægt over tid. For at nå målsætningen igangsættes fire spor, som overordnet handler om:

- Udgangspunkt i nuværende indsatser - hvad gør vi i dag?
- Borgernes perspektiv
- Videns- og dataopbygning
- Videndeling og spredning af indsatser, der viser god effekt.

Betydning for borgerne: Det er målet at reducere andelen af børn og unge med overvægt og svær overvægt i Midtjylland i løbet af de næste 5-10 år.

Status: Intentionspapiret er trådt i kraft den 1. april 2022 og er politisk godkendt i region, kommuner og PLO Midtjylland. Der er i den forbindelse nedsat en arbejdsgruppe på tværs af kommuner, region og almen praksis. Sundhedssamarbejdsudvalget har på deres møde d. 7. februar 2023 givet opbakning til seks anbefalinger fra den tværsektorielle arbejdsgruppe vedrørende fælles overvægtindsats i Midtjylland. Anbefalingerne går særligt på, at der på tværs af sektorer skal være en forpligtelse ift. samarbejde og fælles indsats målrettet overvægt. Herunder også en større ensretning, så der er sammenlignelige tilbud til målgruppen på tværs af geografi. Med afsæt i dette udarbejder arbejdsgruppen nogle handlingsrettede spor og tilhørende målsætninger ift. indsatser målrettet overvægt.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer - Sammen om ældre borgere

Samarbejdsaftale om sundhedsvisitationer for somatik og psykiatri i alle klynger

Hvad: Sundhedsvisitationer er egen læge og vagtlæges indgang til akut og subakut hospitalsbehandling og vejledning om akutte kommunale tilbud vedrørende både psykiatri og somatik. Sundhedsvisitationer skal sikre bedre overblik og koordinering i forhold til eksisterende akuttilbud i den enkelte klynge, og arbejde for at der er lige så let adgang til at vælge et relevant alternativ til indlæggelse, som at vælge indlæggelse – uanset hvilken sektor det relevante tilbud findes i.

Betydning for borgerne: Med lettere adgang til at vælge et relevant alternativ til hospitalsindlæggelse kan flere borgere behandles i eget hjem eller i kommunale akuttilbud i de tilfælde, hvor indlæggelse kan undgås. Hermed vil borgerne opleve færre skift og en større sammenhæng i det akutte forløb.

Status: Samlet set er man kommet langt med implementeringen af de fælles sundhedsvisitationer på det somatiske område, mens det er forskelligt, hvor langt man er kommet med at integrere psykiatrien i de fælles sundhedsvisitationer. På det somatiske område har man generelt fået skabt overblik over de kommunale akutte tilbud. Alle kommuner har gjort oplysninger om deres akutfunktioner tilgængelige på den digitale løsning 'De nære sundhedstilbud'. Det er forskelligt, hvor langt hospitalerne er med at tilbyde subakutte tider, men processen er i gang alle steder. Derudover tilkendegiver stort set alle klynger, at det er et relevant alternativ til en akut indlæggelse/et akut besøg. En udfordring kan være at sikre, at der er tilstrækkelig kapacitet til rådighed. De kommunale psykiatriske tilbud inkluderes i den digitale løsning 'De nære behandlingstilbud'.

Samarbejdsaftale om kommunale akutfunktioner

Hvad: Samarbejdsaftalen opstiller klare rammer for arbejdsdeling og arbejdsgange i borgerforløb, der involverer en kommunal akutfunktion, herunder målgruppe for akutfunktionen, henvisning og visitation, lægefagligt ansvar for patient og for behandling, afklaringsfase og samarbejde under forløbet samt afslutning i akutfunktionen.

Betydning for borgerne: Borgerforløb, der involverer de kommunale akutfunktioner, omhandler ofte sårbare, ældre borgere, der har brug for en tværsektoriel indsats. Samarbejdsaftalen skal sikre sammenhængende forløb og tydeliggøre ansvar i forløbet. Hermed bidrager aftalen til at sikre kvalitet, patientsikkerhed og effektivitet i borgerforløbet, og aftalen bidrager til, at sårbare borgere undgår at falde mellem to stole. Samarbejdsaftalen bidrager ligeledes til at sikre, at vi har "rette borger i rette seng", hvormed borgerne undgår forebyggelige indlæggelser og uensigtsmæssige flytninger.

Status: Samarbejdsaftalen er implementeret. Finansiering af aftalen er indeholdt i den seneste overenskomst med almen praksis. Samarbejdsaftalen blev evalueret i foråret 2021. Den viste, at ca. 70% af alle praksis i Region Midtjylland har anvendt ordningen i aftaleperioden. Antallet af ydelser pr. unik patient har modsvaret det forventede (2-3 gange pr. forløb). Auditten peger på, at der er et godt samarbejde mellem praksis og akutfunktionerne, som medvirker til hurtig og kvalificeret udredning af patienterne til gavn for patienterne.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer - Sammen om ældre borgere

Fælles vaccinationskampagne

Hvad: Den fælles influenza-vaccinationskampagne har til formål at understøtte at flere ældre borgere vaccineres mod influenza. WHO anbefaler, at 75% af ældre borgere (65+ år) samt alle kronikere vaccineres mod influenza. Derfor har målet med indsatsen i den midtjyske region været, at vi igennem en fælles målrettet informationskampagne kommer op på en vaccinationstilslutning for målgruppen på minimum 75%.

Fra 2020 indgik pneumokok-vaccination også i kampagnen, og fra 2021 blev indsatsen derudover tænkt sammen med vaccination mod COVID 19.

Betydning for borgerne: I sæsonen 2017-2018 blev 46,8% af de midtjyske borgere i målgruppen (borgere 65+ år) vaccineret. Gennem en målrettet kommunikationsindsats i kommunerne, på hospitalerne og i almen praksis er der sket en tydelig stigning i andelen af vaccinerede i målgruppen. I sæsonen 2019-2020 blev således 53,9% af de ældre borgere vaccineret, og i sæsonen 2020-2021 samt 2021-2022 steg vaccinationstilslutningen yderligere og kom op på hhv. 75,9% og 80,8%. Det må formodes, at COVID-19-pandemien har haft en vis betydning for, at flere borgere har ladet sig vaccinere. I den seneste sæson - 2022-2023 – blev 74,8% af de ældre vaccineret mod influenza. Det skal bemærkes, at aldersintervallet for sæson 2022-2023 er 66 år og opefter, hvor det i tidligere års opgørelser har været 65+år.

Status: Pr. 1. kvartal 2023. Sundhedsstyregruppen har besluttet, at vaccinationskampagnen skal gentages årligt med udgangspunkt i det nationale kampagnemateriale.

Styrkelse af samarbejdet mellem Præhospitalet og de kommunale akutfunktioner

Hvad: En nylig undersøgelse af akutområdet i Region Midtjylland viser, at nogle patienter på akutafdelingerne med fordel kunne være afsluttet i eget hjem af Præhospitalet eventuelt med hjælp fra de kommunale akutfunktioner. Der er derfor nedsat en arbejdsgruppe, der skal undersøge muligheder for at styrke samarbejdet mellem Præhospitalet og de kommunale akutfunktioner, så flere patienter kan afsluttes i det nære sundhedsvæsen.

Betydning for borgerne: Et tættere samarbejde mellem Præhospitalet og de kommunale akutfunktioner vil forventeligt sikre bedre kvalitet og sammenhæng i borgernes behandlingsforløb, da borgerne kan blive i - eller tæt på – eget hjem og undgå unødvendige akutte (gen)indlæggelser.

Status: Arbejdet er igangsat i efteråret 2022. Der arbejdes lige nu i to spor: Et samarbejde mellem almen praksis og Præhospitalet samt Præhospitalet og den kommunale hjemmesygepleje.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer - Sammen om ældre borgere

Tværasektoriel handleplan på akutområdet

Hvad: Sundhedsstyregruppen besluttede i januar 2023 at igangsætte en proces, der skal lede frem til en ny handleplan for akutområdet. Den nye handleplan skal erstatte "Handleplan om bedre brug af de samlede ressourcer på akutområdet med særlig fokus på (gen)indlæggelser", der blev godkendt af Sundhedskoordinationsudvalget den 30. oktober 2019.

Det overordnede formål er at forebygge akutte (gen)indlæggelser og hermed gøre en forskel for borgerne i den midtjyske region. Det sker i første omgang gennem etablering af fælles viden i form af en drøftelse af eksisterende data på akutområdet og potentialer for tværasektorielle indsatser, som data kalder på. Hernæst skal der med afsæt i datadrøftelserne og de kommende nationale tiltag på akutområdet identificeres potentielle indsatser for et tættere tværasektorielt samarbejde.

Arbejdsgruppens arbejde kan inddeles i to spor: Et dataspor og et udviklingsspor.

Dataspor: Arbejdsgruppen drøfter relevante data på det tværasektorielle sundheds- og ældreområde, herunder peger på potentialer for tværasektorielle indsatser i forhold til akutområdet. Data og drøftelse af potentialer præsenteres for Sundhedsstyregruppen og Sundhedssamarbejdsudvalget i april/maj 2023.

Udviklingsspor: På baggrund af input og prioriteringer fra Sundhedsstyregruppen og Sundhedssamarbejdsudvalget udarbejder arbejdsgruppen en ny handleplan på akutområdet. Der skal i arbejdet tages højde for kvalitetspakken på akutområdet (forventes at komme i 1. halvår af 2023), andre kommende nationale initiativer på akutområdet og eksisterende initiativer på akutområdet i Midtjylland.

En ny handleplan på akutområdet forventes at kunne præsenteres for Sundhedsstyregruppen og Sundhedssamarbejdsudvalget i september 2023.

Betydning for borgerne: Handleplansarbejdet har til formål at understøtte bedre akutte forløb for borgerne.

Status: Arbejdsgruppen har igangsat datasporet. På baggrund af dette arbejde drøfter Sundhedsstyregruppen og Sundhedssamarbejdsudvalget på deres møder i hhv. april og maj 2023 mulige potentialer for tværasektorielle indsatser på akutområdet.

På baggrund af disse drøftelser igangsættes udviklingssporet i sommeren 2023. Godkendelse af ny tværasektoriel handleplan på akutområdet forventes at ske i andet halvår 2023.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer - Sammen om ældre borgere

Revidering af samarbejdsaftale om opfølgende hjemmebesøg

Hvad: Aftalen om opfølgende hjemmebesøg blev indgået i 2014, og har til formål at sikre et godt og sammenhængende udskrivningsforløb for særligt sårbare patienter, der udskrives efter indlæggelse. Konkret skal de opfølgende hjemmebesøg vurdere og sikre opfølgning på borgerens behov for støtte i hverdagen, hospitalets vejledning vedrørende udskrivning og borgerens medicinforbrug. I februar 2022 blev det besluttet at nedsætte en tværsektoriel arbejdsgruppe mhp. at revitalisere og eventuelt opdatere aftalen om opfølgende hjemmebesøg.

Betydning for borgerne: De opfølgende hjemmebesøg giver borgerne en oplevelse af mere kontakt, særligt til den praktiserende læge, og praktiserende læger og kommunale sygeplejersker får samlet set bedre indsigt i borgerens situation.

Status: Behovet vurderes under den tværsektorielle handleplan på akutområdet.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer – Den nære psykiatri

Alliancen om den nære psykiatri

Hvad: Alliancen om den nære psykiatri er et samarbejde mellem de 19 midtjyske kommuner, Region Midtjylland og de praktiserende læger samt bruger- og pårørendeorganisationer på området. Alliancen er nedsat af Kommune Kontaktrådet i 2018, og de første indsatsområder er prioriteret i regi af Sundhedsaftalen 2019-2023. Områderne er børn og unge i mistrivsel samt voksne borgere med svær psykisk sygdom. Der er sat ti udviklingsinitiativer i gang, der målrettet skal sikre mere sammenhængende og bedre hjælp til de prioriterede målgrupper. Nogle indsatser udvikles og afprøves i klyngerne, andre i enkelte kommuner og tværgående tværsektorielle arbejdsgrupper.

De ti initiativer er følgende:

MENTAL SUNDHED HOS BØRN OG UNGE:

1. En fælles forpligtende plan
2. Den gode overgang mellem folkeskole og ungdomsuddannelse, herunder trivselsvejledere
3. Oplysning om social (mis)forståelse: "Jeg er helt normal"
4. Afprøvning af en fremskudt regional funktion i børne- og ungdomspsykiatrien

VOKSNE BORGERE MED SVÆR PSYKISK SYGDOM:

5. Én borger – ét fælles forløb
6. Sundhedsvisitationer i alle klynger
7. Initiativer for de mest udsatte borgere
8. Udgående ambulante teams

INITIATIVER PÅ TVÆRS:

9. IT og kommunikation på tværs
10. Bedre forebyggelse og behandling af selvskade

Status: Alliancen blev nedlagt primo 2022 og psykiatriforum blev oprettet i stedet. Psykiatriforum blev nedlagt ultimo 2022 og ansvarsområdet nu lagt ind under Sundhedsstyregruppen. Årsagen til de organisatoriske ændringer er, at man ikke opnåede den ønskede effekt af, at indsatsområdet havde sit eget organisatoriske ophæng.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer – Den nære psykiatri

Rammeaftale om udgående ambulante teams

Hvad: Formålet med aftalen er at styrke indsatsen for borgere med psykisk sygdom i nærmiljøet ved at styrke den udgående ambulante kapacitet i voksenpsykiatrien og samarbejdet herom.

Fem samarbejdsprincipper mellem kommuner, region og almen praksis udgør kernen i rammepapiret og omhandler:

- Gensidig samarbejds- og informationspligt
- Kort reaktionstid
- Tilgængelighed
- Relationsdannelse
- Rådgivning og sparring

Betydning for borgerne: Rammeaftalen sikrer et sammenhængende borgerforløb, hvor borgerens tilgængelighed til de udgående ambulante teams er blevet større i aftentimer og weekender. Det giver hurtigere responstid og lettere adgang til hjemmebesøg.

Status: Samarbejdsaftalen blev politisk godkendt ultimo 2019. Der pågår en implementering i klyngerne, der administrativt løbende følges op på.

Arbejdsgruppe vedrørende faglig udvikling af den fælles indsats for mennesker med psykisk sygdom i primærsektoren

Hvad: I juni 2020 blev der gennemført en audit af 111 afviste henvisninger fra praktiserende læger til regionspsykiatrien (henvisninger er alle blevet afvist i uge 4 2020). På den baggrund er der igangsat et tværsektorielt arbejde vedrørende borgere med psykisk sygdom, der ikke kan hjælpes tilstrækkeligt i primærsektoren, men som heller ikke er målgruppe for sekundærsektoren. Fokus er ikke på at rykke på sektoransvar, udvide kapaciteten i de enkelte tilbud eller at få flere borgere henvist til Psykiatrien, hvis de ikke hører til dér.

Arbejdet inddeles i to faser. I Fase 1, som er igangsat i foråret 2021, vil der være fokus på almen praksis og de regionale aktører, herunder hvordan Psykiatrien i regionen kan understøtte almen praksis i forhold til udredning og behandling af mennesker med psykisk sårbarhed eller psykisk sygdom samt håndtering i almen praksis.

I Fase 2 udvides fokus til også at omfatte kommunerne, så arbejdsgruppen kan se på den faglige udvikling af den samlede indsats i primærsektoren. Da der er tale om en iterativ proces, vil der ved afslutningen af Fase 1 blive udarbejdet et kommissorium for Fase 2.

Faserne er ikke uafhængige, og der vil derfor også være kommunal repræsentation i arbejdsgruppen i Fase 1.

Betydning for borgerne: Formålet er at sikre faglig udvikling af indsatsen for mennesker med psykisk sygdom i primærsektoren. Fokus er på, hvordan de forskellige aktører kan understøtte hinanden og arbejde bedre sammen til gavn for borgerne.

Status: Arbejdet pågår stadig.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer – Den nære psykiatri

Forebyggelse og behandling af selvskade

Hvad: Generelt repræsenterer selvskadende adfærd en stor behandlingsmæssig udfordring, og der er mangel på konkrete indsatser, som er rettet mod opsporing, forebyggelse og behandling af selvskade. Der er derfor behov for en mere systematisk og bredere indsats end tilfældet er i dag – både kommunalt, regionalt og tværsektorielt – for at forebygge, at stadig flere udvikler behandlingskrævende selvskade. Der sættes ind med tre delindsatser:

1. Kommunale taskforces for selvskade
2. Fælles funktioner mellem region og kommuner (evt. virtuelt baserede løsninger)
3. Selvskadeteams mellem kommuner og region for de sværest selvskadende patienter

Betydning for borgerne: Det er hensigten, at de tre delindsatser i initiativet kan medføre et samlet løft af indsatsen til borgere med selvskadende adfærd. Der sættes ind på flere niveauer, således at indsatsen matcher borgerens behov.

Status: Initiativet er under afprøvning i hhv. Aarhus-, Horsens- og Vestklyngen samt Norddjurs Kommune. Implementerings- og afprøvningsperioden er 2022-2023. Der foreligger evaluering af arbejdet primo 2024.

Fælles forpligtende forløb og handleplan

Hvad: Initiativet omhandler øget samarbejde mellem de parter, der er involveret i de unges forløb, som skal styrkes og koordineres gennem en fælles forpligtende plan. Her er fokus på:

- Én indgang til alle regionens kommuner for praktiserende læger, somatiske børne- og ungeafdelinger og Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling.
- Mulighed for at fagprofessionelle får adgang til sparring med andre fagprofessionelle.
- Mere kvalificerede henvisninger til Børne- og Ungdomspsykiatrisk afdeling.

Betydning for borgerne: Indsatsen skal sikre:

- Bedre sammenhæng og klar ansvarsfordeling omkring barnets/den unges forløb.
- Hurtigere og mere målrettet indsats til barn/ung og familie.

Status: Initiativet er afsluttet og evalueringen præsenteres for Sundhedsstyregruppen i april 2023 og Sundhedssamarbejdsudvalget i maj 2023 med henblik på at følge op på anbefalinger indsatsen.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer – Øvrige aftaler

Overblik over virkningsfulde indsatser/tilbud til børn og unge i psykisk mistrivsel samt forebyggelsesindsatser

Hvad: Mental sundhed hos børn og unge er et prioriteret fokusområde i den gældende sundhedsaftale, ligesom det er en formuleret målsætning i 10-års planen for psykiatrien, at den mentale sundhed for børn og unge skal forbedres. Baggrunden er, at et stigende antal børn og unge oplever dårlig mental sundhed med potentielt alvorlige konsekvenser for bl.a. deres udvikling, skolegang og videre livsforløb. Sundhedssamarbejdsudvalget ønsker på den baggrund at skabe overblik over tilbud/indsatser til den beskrevne målgruppe samt i forebyggelsesindsatser, hvor der foreligger gode erfaringer og resultater, og hvor der er potentiale for spredning. På baggrund af inputs fra region og kommuner vil der blive udarbejdet et overblikskatalog.

Betydning for borgerne: Hensigten med udarbejdelse af et overblik er bl.a. at skabe bredere og mere indgående kendskab hos det politiske niveau og på tværs af klynger og kommuner til indsatser/tilbud, hvor der allerede foreligger gode erfaringer og resultater. Med overblikket kan der sættes fokus på potentiale for spredning ud fra beskrivelser af konkrete, afprøvede tilbud og indsatser - og dermed skabes et grundlag for, at sådanne indsatser/tilbud kan udbredes mhp. at komme flere borgere i den aktuelle målgruppe til gavn.

Status: Der er udarbejdet et inspirationskatalog, som blev præsenteret for Sundhedsstyregruppen i januar 2023 og Sundhedssamarbejdsudvalget i februar 2023. Sundhedssamarbejdsudvalget besluttede at inspirationskataloget skal præsenteres for sundhedsklyngerne, som alle har prioriteret at arbejde med børn unges mentale sundhed og trivsel som et indsatsområde i 2023.

Samarbejdsaftale om børn og unge i psykisk mistrivsel

Hvad: Samarbejdsaftalen skal sikre, at de aktører, der arbejder med målgruppen, kan understøtte hinanden med henblik på, at børn og unge i psykisk mistrivsel får et bedre og mere sammenhængende forløb. Dette gøres ved at sætte fokus på tre delindsatser:

- Implementering af forløbsprogrammerne for børn og unge med psykisk sygdom
- Oprettelse af kommunikationsvej mellem almen praksis og kommuner om børn og unge i psykisk mistrivsel
- Rådgivning fra Børne- og Ungdomspsykiatrisk Afdeling

Betydning for borgerne: Aftalen skal sikre, at forældre og barnet/den unge oplever et sammenhængende forløb.

Status: Samarbejdsaftalen blev godkendt i Sundhedssamarbejdsudvalget i december 2022 og er nu til godkendelse i regionsrådet og de 19 byråd. Aftalen træder i kraft den 1. maj 2023.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer – Øvrige aftaler

Samarbejdsaftale om stomi

Hvad: Samarbejdsaftalen på stomiområdet bidrager til at skabe bedre kvalitet for borgere med stomi ved at optimere sammenhængende behandlingsforløb. Samarbejdsaftalen skaber ensartethed og sikrer lettere sektorovergange for borgere med stomi bl.a. gennem et forløbsprogram, der tydeliggør hvornår borgerens produkter går fra at være omfattet af Sundhedsloven til Serviceloven. Samarbejdsaftalen skal derudover bidrage til at sikre et velfungerende samarbejde, hvor de faglige kompetencer anvendes mest hensigtsmæssigt, og sikre en effektiv udnyttelse af de samlede ressourcer til gavn for borgerne. Samarbejdsaftalen skal ses i sammenhæng med et fælles udbud af stomi-produkter i samarbejde mellem Region Midtjylland, Region Syddanmark og de 41 kommuner i de to regioner, som forventes at have kontraktstart i løbet af 2023

Betydning for borgerne: Samarbejdsaftalen og det fælles udbud vil medføre, at det bliver enklere for borgere med stomi at benytte stomiprodukterne. På sigt vil stomiudbuddet betyde, at den enkelte borger ikke skal vænne sig til et helt andet produkt i overgangen fra at være tilknyttet hospitalsregi til at komme i kommunalt regi, da region og kommuner får mulighed for at tilbyde ensartede produkter. Samtidig sikrer forløbsbeskrivelsen i aftalen et smidigere forløb for borgeren.

Status: Arbejdsgangsbeskrivelse herunder placering af ansvar for borgeren er implementeret. Medio 2023 vil der forventeligt blive udgivet e-læringsmateriale for stomi, der har til formål at udvikle medarbejdernes kompetencer på området.

Samarbejdsaftale om kræftrehabilitering

Hvad: Samarbejdsaftalen er udarbejdet på baggrund af Forløbsprogram for rehabilitering og palliation i forbindelse med kræft, og erstatter Sundhedsaftale om rehabilitering i forbindelse med kræft fra 2013. Aftalen er med til at sikre sammenhængende rehabiliteringsforløb på tværs af sektorer. Aftalen beskriver de involverede sektors opgave, både i forhold til borgeren og dennes pårørende. Der er udviklet et afklaringskema, som alle sektorer kan anvende i forbindelse med afklaring af behov for rehabilitering.

Betydning for borgerne: Samarbejdsaftalen betyder, at borgerne tilbydes en rehabiliterende indsats, der tager udgangspunkt i den enkeltes behov. Med aftalen er der særligt fokus på borgere, som er svære at motivere til at tage imod et kræftrehabiliteringstilbud, eller som har behov, som de selv eller deres pårørende ikke har ressourcer til at løfte.

Status: Samarbejdsaftalen om kræftrehabilitering blev godkendt af Sundhedskoordinationsudvalget i oktober 2019 og efterfølgende af Regionsrådet samt kommunalbestyrelserne i december 2019. Efter godkendelsen fik klyngerne til opgave at implementere samarbejdsaftalen lokalt. Klyngestyregrupperne er ansvarlige for at følge op på samarbejdsaftalen en gang årligt.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer – Øvrige aftaler

Samarbejdsaftale om IV-behandling i nærområdet

Hvad: Samarbejdsaftalen har til formål at sikre, at relevante borgere får mulighed for at vælge IV-behandling i nærområdet (eget hjem eller kommunalt sundhedscenter eller akutklinik). Det sikrer i højere grad forløb på borgerens præmisser. Samarbejdsaftalen har samtidig til formål at skabe ens praksis på tværs af kommuner i regionen, og understøtter hermed visionen om geografisk lighed i sundhed. Med samarbejdsaftalen er der opsat kriterier for, hvilke borgere der kan håndteres uden for hospitalsregi. Der er ligeledes opstillet rammer for kompetenceudvikling af kommunalt personale.

Betydning for borgerne: Med samarbejdsaftalen får borgerne mulighed for, at IV-behandling kan foregå tæt på deres hverdag. Det understøtter borgernes mulighed for at fastholde skolegang og arbejde, opretholde en hverdag med familien, fastholde funktionsniveau og undgå isolation mm. under indlæggelse. Borgerne vil derfor kunne opleve en større uafhængighed af systemet. Det er godt for de borgere, der bliver mere selvstændige, men frigiver også ressourcer til borgere med behov for mere støtte.

Status: Pr. 2. kvartal 2023. Samarbejdsaftale om IV-behandling i nærområdet er politisk godkendt i foråret 2020, og er fuldt implementeret. Forbruget af aftalen følges løbende. Ultimo 2021 er der udarbejdet en midtvejsevaluering af aftalen (<https://www.sundhedsaftalen.rm.dk/siteassets/aftale-2019-2023/samarbejdsaftaler/midtvejsstatus-pa-samarbejdsaftale-om-iv-beh-13-12-21.pdf>), herunder undersøgelse af den borgeroplevede kvalitet (https://www.sundhedsaftalen.rm.dk/siteassets/aftale-2019-2023/samarbejdsaftaler/evaluering-borgeroplevet-kvalitet-ved-iv-behandling-i-naromradet_31.01.22.pdf). Sidstnævnte viste, at de forventede borgerfordele i høj grad er indfriet. Der udarbejdes i 2. halvår 2023 en endelig evaluering af aftalen.

Udbredelse af medicinposen

Hvad: Medicinposen blev udviklet i Vestklyngen, og er som prøvehandling i stor skala blevet spredt til de øvrige klynger i Region Midtjylland. Med medicinposen har borgerne en nem løsning til at tage al deres medicin med sig, hvis de skal på hospitalet eller til lægen. Det giver tryghed for borgerne og giver sundhedspersonalet en mulighed for at gå i dialog med borger og pårørende om den medicinske behandling. Medicinposen reducerer desuden risikoen for substitutionsfejl under indlæggelse.

Betydning for borgerne: Medicinposen gør det nemt for borgerne at medbringe al medicin i forbindelse med besøg hos egen læge eller ved indlæggelse. Den kan hjælpe borgeren til at gå i dialog med lægen om borgerens medicin.

Status: Pr. 1. kvartal 2023. Arbejdet med implementering af medicinposen er forankret i klyngerne og anvendes ud fra en frivillighedsordning.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer – Øvrige aftaler

Samarbejdsaftale om den gode indlæggelse og udskrivelse

Hvad: Samarbejdsaftalen opstiller principper for det tværsektorielle samarbejde om at sikre den gode indlæggelse og udskrivelse på det somatiske område. Med afsæt i en værdibaseret tilgang til samarbejdet er der fokus på at sikre sammenhængende forløb på borgerens præmisser. Kommunerne og almen praksis sikrer opdaterede oplysninger om borgeren ved indlæggelsen. Hospitalerne begynder at forberede udskrivelse allerede ved indlæggelsen og giver kommunen oplysninger om udskrivelsestidspunkt og eventuelt behov hos borgeren efter udskrivelse samt sender epikrise til almen praksis.

Betydning for borgerne: Med aftalen sættes borgeren i centrum for sit eget forløb, da der med principperne er lagt op til større inddragelse af borgeren og pårørende. Aftalens fokus på sikring af tidstro og opdateret overlevering af oplysninger ved indlæggelse og udskrivelse skal være med til at understøtte, at borgeren oplever et mere sammenhængende forløb.

Status: Samarbejdsaftalen er implementeret i alle klynger. Der har i efteråret 2022 været opfølgning på aftalen i form af en Borgerdesignundersøgelse, en tværsektoriel audit i klyngerne og et læringsseminar. Hensigten var her at følge op på, hvordan det fungerer med samarbejdsaftalen, hvor den overordnede tilbagemelding fra klyngerne er, at den fungerer godt, og at man i klyngerne vil have fokus på at bibeholde de gode indlæggelses- og udskrivelsesforløb, herunder sikre kendskab til aftalen hos alle relevante medarbejdere især hos nyansatte. Arbejdet fortsætter således i klyngerne fremover. Sundhedsstyregruppen har bedt om, at der sker opfølgning på aftalen om ca. et år (der forventes at blive fulgt op hos i klyngerne i slutningen af 2023 med afrapportering i Sundhedsstyregruppen i starten af 2024). Der er i december 2022 igangsat en proces med henblik på at indarbejde psykiatriområdet i samarbejdsaftalen, så samarbejdsaftalen også omfatter psykiatrien.

Samarbejdsaftale om palliative indsatser

Hvad: Samarbejdsaftalen er udarbejdet på baggrund af Forløbsprogram for rehabilitering og palliation i forbindelse med kræft og erstatter Sundhedsaftale om palliation fra 2011.

Samarbejdsaftalen indeholder en lang række nye tiltag, der tilsammen vil styrke den tværfaglige- og sektorielle indsats på palliationsområdet markant. Blandt de vigtigste tiltag er et løft i kompetenceniveau blandt personalet samt introduktionen af en række faglige værktøjer, der vil give en mere ensartet indsats på tværs af sektorerne og skabe bedre sammenhæng.

Betydning for borgerne: For borgerne bidrager samarbejdsaftalen til at sikre, at alle relevante borgere bliver tilbudt en palliativ indsats med udgangspunkt i borgerens og de pårørendes ønsker og behov – uanset sygdom. Samarbejdsaftalen skal være med til at sikre et sammenhængende forløb for alle borgere.

Status: Samarbejdsaftalen blev godkendt medio 2021, og klyngerne har efterfølgende arbejdet med implementering af samarbejdsaftalen.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer – Øvrige aftaler

Samarbejdsaftale om voksne med erhvervet hjerneskade

Hvad: Samarbejdsaftalen er udarbejdet på baggrund af Anbefalinger for tværsektorielle forløb for voksne med erhvervet hjerneskade og erstatter Sundhedsaftale om voksne med erhvervet hjerneskade fra 2011.

Samarbejdsaftalen beskriver, hvordan sektorerne samarbejder om udskrivelser. Det er aftalt, at der ved udskrivelse fra Regionshospitalet Hammel Neurocenter sker en mere omfattende kommunikation mellem hospital og kommune, end når patienterne udskrives fra andre afdelinger/hospitaler. Dette skyldes, at patienterne er indlagt i lang tid og, at de skal have mere omfattende indsatser, når de kommer hjem. Kommunerne skal have mulighed for at forberede disse indsatser.

Betydning for borgerne: For borgerne bidrager samarbejdsaftalen til at sikre, at alle relevante borgere bliver tilbudt genoptræning/rehabilitering med udgangspunkt i borgerens og de pårørendes ønsker og behov. Samarbejdsaftalen skal være med til at sikre et sammenhængende forløb for alle borgere.

Status: Samarbejdsaftalen blev godkendt ultimo 2022, og klyngerne begyndte arbejdet med implementering af samarbejdsaftalen den 1. januar 2023.

Samarbejdsaftale om gevinsthåndtering ved fælles udbud – stomiområdet

Hvad: Region Midtjylland, Aarhus Kommune, Region Syddanmark og Odense Kommune har sammen udviklet en ny løsningsmodel for fælles udbud, rådgivning, bestilling, levering og kontraktstyring af sundhedsprodukter til borgere og sygehuse i Midtjylland. Med udgangspunkt i stomiområdet har projektpartnerne udviklet fælles metoder og processer for den nye løsningsmodel, der kan skaleres til såvel flere sundhedsprodukter som flere regioner og kommuner.

Visionen med projektet er:

- At skabe kvalitet for borgerne
- Optimere processer og økonomi på tværs af sektorer
- At udbrede erfaringer fra stomiområdet til andre sundhedsområder.

Betydning for borgerne: Formålet med den nye løsningsmodel er at sikre bedre og mere sammenhængende forløb for stomibrugere, samtidig med at der opnås en samfundsøkonomisk gevinst med bedre ressourceudnyttelse og færre udgifter til stomiområdet samlet set.

Status: Aftalen blev godkendt i november 2022 og træder i kraft den 1. september 2023, sideløbende med det fælles udbud på stomiområdet.

Kort status på samarbejdsaftaler og igangsatte initiativer – Øvrige aftaler

Samarbejdsaftale om styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring i Region Midtjylland

Hvad: Samarbejdsaftalen danner rammen om følgende indsatser:

1. Udarbejdelse af faglig ramme for en styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring (konkrete redskaber og fokusområder for de medarbejdere og ledere, som på tværs af sektorerne skal bidrage til at nå de opstillede målsætninger)
2. Styrkede kompetencer 1 – øget andel IBCLC-certificerede ammekonsulenter (IBCLC står for International Board Certified Lactation Consultant, og er en anerkendt uddannelse og international certificering af ammekonsulenter/-vejledere)
3. Styrkede kompetencer 2 – fælles kompetenceudvikling med sigte på et højt basiskompetenceniveau
4. Etablering af implementeringsnetværk med fokus på amning.

Samarbejdsaftalen understøtter Region Midtjyllands fødeplan, der blandt andet lægger vægt på, at svangreomsorgen bygger på differentiering, understøttelse af mestring/selvhjulpenhed samt et tæt samarbejde på tværs af sektorer, fagligheder og funktioner.

Betydning for borgerne: Hovedparten af de gravide har under graviditeten et ønske om at amme deres barn efter fødslen. Sundhedsstyrelsen anbefaler, at spædbørn fuldammes til de er omkring seks måneder. Den gennemsnitlige varighed af amning efter barnets fødsel i Region Midtjylland ligger imidlertid en del under Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Samarbejdsaftalen skal styrke resultaterne på området i form af øget ammefrekvens og øget brugeroplevet kvalitet.

Status: Sundhedssamarbejdsudvalget i Region Midtjylland godkendte på denne baggrund den 19. december 2022 en samarbejdsaftale om en styrket indsats vedrørende amning/barnets ernæring i Region Midtjylland. I løbet af 1. kvartal 2023 behandles samarbejdsaftalen i de 19 byråd og i regionsrådet med henblik på godkendelse og forventet ikrafttrædelse pr. 1. maj 2023.

Rammeaftale om korrespondancebreve

Hvad: Elektronisk kommunikation på tværs inden for psykiatrien er en udfordring, da mange forskellige sektorer og kommunale forvaltninger er involveret. Der har derfor pågået en revidering af Midtjyllands rammeaftale om korrespondancemeddelelser, således socialområdet i kommunerne også er omfattet i forhold til systematisk anvendelse af elektronisk kommunikation. Det betyder, at hospital og kommuner er forpligtet til at kommunikere elektronisk om de borgere, der er tilknyttet det sociale område på lige fod med sundhedsområdet.

Betydning for borgerne: Bedre sammenhængende forløb for borgeren på tværs af sektorer.

Status: Den reviderede aftale blev godkendt og trådte i kraft den 10. november 2022.